

GARSAI

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Published by Lithuanian Catholic Alliance

Nr. 3

KOVAS — MARCH, 1984

Vol. 67

L.K.S. 69-TASIS SEIMAS ŠAUKIAMAS 1984 BIRŽELIO 24 - 27 POCONO VASARVIEČIŲ RAJONE

Direktojų Tarybos nutarimu, Egzekutyviniam Komitetui parinkus dienas, Lietuvių Katalikų Susivienijimo 69-tasis seimas šaukiamas 1984 m. birželio 24-27 dienomis Pocono vasarviečių rajone, Pensilvanijoje.

Viešbutis seimo posėdžiams, atstovų ir svečių apistojimui, seiminiams parengimams ir kiti patvarkymai bus nurodyti kituose "Garso" numeruose.

Pirmoji kuopų pareiga paruošti pasiūlymus, laikantis konsti-

tucijos nurodytos tvarkos: Str. 6. Skyrius 2. Konstitucijos ir Įstatų pakeitimo procedūra.

Konstitucijos ir Įstatų pakeitimus gali pasiūlyti kiekvienas pilnateisis narys reguliariai kuopos susirinkime. Pasiūlyti pakeitimai persiunčiami Statutų komisijai ne vėliau kaip 90 dienų prieš seimą ir paskelbiami Susivienijimo organe ne vėliau kaip 30 dienų prieš seimą.

Direktojų taryba taip pat

turi teisę pasiūlyti Konstitucijos ir Įstatų pakeitimus, pranešusi apie tai nariams organe ne vėliau kaip 30 dienų prieš seimą.

(a) Pasiūlyti pakeitimai, jeigu jie nepažeidžia valstybės įstatymų, perskaitomi seime svarstymui. Įsteigimo Chartai ir Konstitucijai pakeisti reikia, kad už tai balsuotų du trečdaliai posėdyje dalyvaujančių seimo narių, o Įstatams pakeisti reikia daugumos balsų, jeigu kuopų išrinkti atstovai seime turi ne mažiau kaip du trečdalius balsų.

-o-

Statutų komisiją sudaro: Pranciška Katilienė, Stasys Lukoševičius ir Gerald Pallas. Ko-

misijos narių adresai atspausdinti kiekviename "Garso" numeryje, bendrame vadovybės sąraše.

Komisijos nariai, gavę pasiūlymus, juos peržiūrėję ir padarę savo pastabas ir rekomendacijas, persiunčia centrui paskelbti oficialiame organe konstitucijos nustatyta tvarka.

Adv. Thomas E. Mack
L.K.S. Prezidentas

PASIDAIRIUS PAS SAVE IR APLINKUI...

LIETUVA NEUŽMIRŠTA

Ir šiemet Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventė — Vasario Šešioliktoji — paminėta Jungtinių Valstybių Kongrese. Senate 66-oji Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktis pažymėta vasario 21, o Atstovų Rūmuose — vasario 22 dieną. Amerikos Lietuvių Tarybos (ALto) paprašyti, Senate paminėjimu rūpinosi senatorius Charles Percy, respublikonas, o Atstovų Rūmuose — kongresmanas Frank Annunzio, demokratas. Abiejų didžiųjų Amerikos partijų iškilių politikų šiltas sutikimas praveisti Lietuvos laisvės šventės minėjimą Kongrese liudija tebesitęsiantį šalies tautos atstovybės dėmesį Lietuvai ir kitom Sovietų Sąjungos paglemžtomis tautomis.

Nors respublikonų ir demokratų politikų patarnavimą Lietuvai galima aiškinti jų dėmesiu lietuvių balsams, ypač rinkiminiais metais, kaip šiais 1984-taisiais, tačiau neužmirškime, kad į tą minėjimą įsijungia Kongreso nariai ir iš tų valstijų, kuriose lietuviai tėra maža grupelė. Pavyzdžiui, New Mexico valstija — tačiau jos senatorius Pete Domenici vasario 21 d. Senato posėdyje pa-

(nukelta į 2 psl.)

Kovo 3, šeštadienį, 11 val. popiežius Jonas Paulius II priėmė lietuvių delegaciją atskiroje audiencijoje. Pasakė lietuviškai kalbą ir nusifotografavo su ten buvusiais lietuviams vyskupais, su kunigais ir kitais lietuviams, atvykusiais iš įvairių pasaulio vietovių į šias dideles šiltes Romoje. Iš kairės: prel. Jonas Balkūnas, P.A., arkivysk. Paulius Marcin- kus, vysk. Antanas Deksnys, vysk. Vincentas Brizgys, popiežius Jonas Paulius II, arkivysk. Karolis Salatka, arkivysk. Jonas V. Bulaitis. Nuotr. Vatikano dienraščio L'Osservatore Romano.

GARSAS

Publication No. (USPS 214-320)
 Published Monthly except July and August
LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE
 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207 Tel. 827-1351
 Second Class Postage Paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
 POSTMASTER: Send Change of Address Notice to:
 P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703
 Subscription \$5.00 per year Advertising Rates on Application
 Raštus (straipnius ir korespondencijas) redakcija taisy savo nuožūra.
 Nespausdintus raštus grąžina tik patlems autoriams prašant.
 \$5.00 of Insurance premium per year is applied to subscription of Garsas

PASIDAIRIUS PAS SAVE IR KITUR

(atkelta iš 1 psl.)

darė atitinkamą pareiškimą. Panašiai yra ir senatoriaus Strom Thurmond iš Pietų Carolinos atveju. Nedaug lietuvių gyvena ir Arkansas valstijoje, tačiau jos abu senatoriai, Dale Bumpers, demokratas, ir David Pryor, demokratas, mielai prisijungė prie kitų savo kolegų senatorių, pasisakiusių tą dieną Lietuvos laisvės bylos gynimo reikalu. Žvelgiant iš politinio akiračio, visai natūralu, kad Lietuvos nedalia apgailėstavo ir už jai laisvės grąžinimą pasisakė kongresmanai iš Illinojaus, New Yorko, Pensylvanijos, New Jersey, Connecticut, Massachusetts, Californijos, Ohio, Michigano, Floridos...

Visiems vertėtų žinoti, kad vienas kongresmanas save laiko lietuviu. Vis dejuota, kad Kongrese neturime lietuviu. Bet štai kongresmanas Richard Durbin, demokratas, iš Springfield, Illinois, savo pareiškimą Kongrese vasario 22 dieną pradėjo šiais žodžiais: "Pasididžiudamas aš skelbiu Lietuvos nepriklausomybės 66-tąsias metines. Kaip pirmos kartos Amerikos lietuvis, aš esu gerai susipažinęs

su Lietuvos tradicijomis ir siekimais, kuriais aš didžiuojuos." Jis pats tiesiogiai patyręs Lietuvoje tvirtai blizgančią laisvės liepsną, kuri turėtų įspėti Sovietų Sąjungą ir visas kitas totalines valstybes, kad priespauda negali išnaikinti nei tautinių siekimų, nei pasididžiavimo savo šalimi, nei asmens laisvės troškimo.

Atstovų Rūmų vasario 22-ros posėdis pradėtas vyskupo Vincento Brizgio invokacija. Vyskupas Brizgys savo maldoje, prašiusioje Aukščiausiojo palaimos Amerikai ir Lietuvai, priminė, kad Lietuvos šventės minėjimas Kongrese sutampa su Jurgio Washingtono gimtadieniu.

Vasario 16-osios minėjimai Kongrese kasmet vyksta jau per daugel, daugel metų. Juos išrūpino Amerikos Lietuvių Taryba, kuria, 25 metus vadovavo Leonardas Šimutis, ilgametis mūsų Susivienijimo pirmininkas. Minėjimai pasidarė tartum reguliarios Kongreso darbo tvarkės dalis. Keliomis savaitėmis prieš Lietuvos laisvės šventę Amerikos Lietuvių Tarybos skyriai, Lietuvių Bendruomenės apylinkės ir kitų organizacijų veikėjai savo ruožtu krei-

piasi į atskirus Kongreso narius, prašydami juos neužmiršti Vasario 16-tosios, pastangos nuneina veltui. Kasmet keliasdešimt Kongreso narių prisimena Lietuvą, o jų padaryti pareiškimai paskelbiami oficialiuose Kongreso užrašuose — Congressional Record.

Atstovavimo tęstinumas

Nuo 1940 metų birželio 15-tosios, kai Sovietų Sąjunga ginklu, smurtu ir apgaule įvykdė Lietuvos okupaciją, oficialus Lietuvos suverenumo atstovavimas užsienyje nenutrūko. Visi Lietuvos diplomatiniai atstovai užsienio valstybėse tuojau pareiškė savo ištikimumą nepriklausomai Lietuvai. Visi jie pasiryžo derinti jiems patikėtą suvereninės Lietuvos reikalų atstovimą su naujai paskirtu Lietuvos diplomatinio šefu, tuometiniu Lietuvos įgaliotu ministru Romoje, buvusiu užsienio reikalų ministru Stasiu Lozoraičiu. Lietuvos diplomatiniai ir konsuliniai atstovai pasiliko savo pareigose visur, kur jų reiduojamos valstybės atsisakė pripažinti prievartinę Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą.

Stasys Lozoraitis jam patikė-

tas pareigas garbingai ėjo iki pat paskutinės savo gyvenimo dienos — 1983 m. gruodžio 24. Apie jo ir kitų Lietuvos diplomatų reikšmingą veiklą dar per anksti išsamiau pasisakyti, bet yra faktas, kad Lietuvos diplomatinis atstovavimas užsienyje nenutrūko, nepalūžo, kiek tai priklausė nuo pačių Lietuvos atstovų. Atstovavimas ir visos diplomatinės veiklos derinimas bei vadovavimas nepasibaigė ir su Stasio Lozoraičio mirtimi. Remdamasis jam patikėta galia, Stasys Lozoraitis dar prieš kelerius metus buvo paskyręs savo pavaduotoją, kuris jo mirties atveju turėjo perimti Lietuvos diplomatijos šefo pareigas. Kaip dabar žinome, naujasis Lietuvos diplomatijos šefas yra dr. Stasys Bačkis, Lietuvos atstovas Washingtone.

Dr. Bačkis Lietuvos diplomatinėje tarnyboje turi didelę patirtį. Baigęs aukštuosius tarptautinės teisės mokslus Paryžiuje 1930 m., tuojau buvo paskiriamas į Lietuvos užsienio reikalų ministeriją. Iš karto paskirtas į jos politinį departamentą. Kelerius metus buvo ministe-

(nukelta į 3 psl.)

Mielas Tautieti, drauskis LK Susivienijime

LKS yra tvirta, saugi lietuvių fraternalinės apdraudos organizacija. Turta siekia 3 milijonus dolerių.

Turi modernišką apdraudos planus pilnamečiams ir jaunamečiams:

- 20 metų mokėjimo — 20 Year Payment Life
- 20 metų taupymo — 20 Year Endowment
- Taupymo iki 65 metų — Endowment at Age 65
- Mokėjimo iki 85 metų — Life Paid up at 85 (tik pilnamečiams).

Susivienijimas turi ir priedinius draudimus už mažus mokesčius. Aplikantai nuo 16 iki 40 metų, nuo \$500.00 iki \$2000.00 apdraudai priimami be medikalinės egzaminacijos — sveikatos patikrinimo.

Susidomėję apsidraudimu Lietuvių K. Susivienijime, kreipkitės į jūsų kolonijoje gyvuojančios kuopos sekretorių, arba į Susivienijimo centrą išpildant žemiau paduotą kuponą.

Nauja lietuviškų valgių receptų knyga

LITHUANIAN COOKERY

Anglų kalba paruošė agronomė Izabelė Sinkevičiūtė

Su plastikiniu aplanku; 316 puslapių. Puiki knyga lietuviškų valgių mėgėjoms ir šauni dovana draugėms amerikietėms. Kaina 8 doleriai

Užsakymus siųsti: "Garsas", P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

LITHUANIAN C. ALLIANCE

P. O. Box 32 (71-73 So. Washington St.)
 Wilkes-Barre, Pa. 18703

Esu susidomėjęs apsidraudimu Liet. Kat. Susivienijime

Vardas, pavardė

Adresas

(Zip Code)

Jeigu norėtum priklausyti jūsų kolonijoje gyvuojančion Susivienijimo kuopon, centras pasiųs šį kuponą kuopos sekretoriui, kurs asmeniškai atlankęs suteiks pagaiškinimą, patarimų ir atliks reikalingus formalumus. Malonėkite atsakyti: (taip ar ne).
 Jeigu norėsit įsirašyti centrinėn kuopon, tada ir narystės mokesčius siųskit tiesiog į centrą. Malonėkite atsakyti: (taip ar ne).

PASIDAIRIUS PAS SAVE IR APLINKUI...

(atkelta iš 2 psl.)

rio sekretorium. Dalyvavo tarptautinėse konferencijose, daugiausia eidamas Lietuvos delegacijos generalinio sekretoriaus pareigas. 1938 m. paskirtas Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje sekretorium, o kitais metais pakeltas jos patarėju. Pasaulinio karo metais, ministeriui Klimui patekus į vokiečių rankas, dr. Bačkis atiteko Lietuvos atstovo pareigos, kurias Paryžiuje jis ėjo iki 1960 metų. Tais metais perkeltas į Washingtoną pasiuntinybės patarėju. Nuo 1977 metų sausio 1 d. dr. Bačkis atstovauja Lietuvai Jungtinių Valstybių vyriausybės pripažintu Charge d'affaires titulu. Šias pareigas dr. Bačkis perėmė tuometiniam atstovui J. Kajeckui pasitraukus dėl ligos.

Dr. S. Bačkį lydi visų lietuvių nuoširdžiausi linkėjimai.

Mūsų selmo belaukiant

Visi Susivienijimo nariai, kuriems rūpi jo gerovė, turėtų neužmiršti, kad iki šiemetinio selmo liko trys mėnesiai. Kuopus jau turėtų netrukus pradėti rinkti savo atstovus, kaip tai numato mūsų konstitucija. Privalėtų rūpintis ir atskiri nariai. Kolektyviniai nutarimai neatsiranda iš nieko. Sumanymai kyla visų pirma atskirų narių iniciatyva. Žinoma, jei manome, kad organizacijoje viskas gerai, kad nereikia jokių konstitucinių pakeitimų, kad neverta ar neįmanoma paieškoti naujų būdų savo narių skaičiui padidinti, tada galima ramiai kartą į mėnesį pavartyti Garso puslapius pasižiūrėti į čekių knygutę, ar nario mokesstis sumokėtas ir — daugiau nieko neveikti. Visi turime laisvą valią.

O vis dėlto norėčiau palinkėti visiems nariams parodyti daugiau dėmesio savo Susivienijimui, už dvejų metų sulauksiančiam jau šimto metų sukakties.

Naujas laikraštis

Vasario mėnesį pasirodė naujas laikraštis — *The Observer*, leidžiamas Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos. Tai naujas mėnraštis, anglų kalba, skiriamas daugiausia tiems Amerikos lietuviams, kuriems sunkiau lietuvių kalba gauti ir sekti reikšmingą informaciją apie Lietuvą, lietuviybės išlai-

Vasario 16 New Yorko miesto valdybos rūmuose buvo paminėta Lietuvos nepriklausomybės šventė. Burmistras Koch lietuvių delegacijai įteikė proklamaciją. Į miesto valdybos rūmus buvo suvažiuavę daug lietuvių, Maspetho Lietuvos vyčiai atvyko net specialiu autobusu. Nuotr. L. Tamošaičio

kymą, tautinę tapatybę, savuosius papročius, naujausias žinias apie Lietuvos žmonių gyvastingą pastangą išlikti ištikimais savo tėvynei, savo religijai, savo tautos idealams. Laikraščio redakcijos sudėtin pakviesti mūsų jaunosios kartos žmonės, tačiau jau išbandyti žurnalizme — Mykolas Drunga, Gintė Damašytė, dr. Linas Sidrys, Aldona Zailskaitė, Danguolė Kviklytė, kun. Antanas Saulaitis, Antanas Adomėnas, dr. Arūnas Liulevičius, Mindaugas Bielskus, Jonas Kuprys.

Pirmasis numeris — patrauklaus formato, 12 puslapių, gausiai iliustruotas. Pirmame puslapyje — stambios kunigų Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus, didžiųjų Lietuvos žmonių pagrindinių teisių gynėjų, nuotraukos. Ir pirmasis straipsnis yra skirtas supažindinimui su šių iškilų dviejų sąžinės kalinių asmenybėmis, jų siekimais, jų kančios prasme. Visas pirmoje numerio *The Observer* turinys pasižymi dabarties aktualijų pateikimu.

Išleidimas naujo mėnraščio yra drąsus L.K. Federacijos vadovybės žingsnis. Federacijai dabar vadovauja daugiausia jauni žmonės. Jos pirmininku yra adv. Saulius Kuprys, mūsų Susivienijimo narys, buvęs jo direktorius. Prie L.K. Federacijos priklauso ir mūsų Susivienijimas. Apie tai pažymi *The Observer* vedamajame.

Sveikindami naują spaudos šeimą narį, ne tik linkėjime jam geriausios sėkmės, bet ir pasistenkime padėti jo misijai.

j.b.l.

LAISVĖS ATSTATYMO VEIKLA IR MŪSŲ TAUTOS GYVASTINGUMAS

Lietuvos atstovo dr. S.A. Bačkio žodis į Lietuvą, Vasario 16-osios proga pasakytas per Amerikos Balso radiją

Brangios Tautietės, Brangūs Tautiečiai,

Vasario 16 dienos proga nuoširdžiai visus sveikinu Lietuvos diplomatinės tarnybos ir Lietuvos pasiuntinybės Washingtono vardu.

1918 vasario 16 Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo aktą, kuris yra neužmirštamas veiksmas visiem lietuviams visiem laikam. Jis jungia visus lietuvius vieningam ryžtui visuomet ginti Lietuvos valstybės laisvės ir nepriklausomybės bylą. Jis primena, kad mūsų tauta, gaivinama didingos praeities, valstybinės patirties ir stiprinama tautinių tradicijų bei nepalaužiamo ryžto būti laisvai ir nepriklausomai, atstatė Lietuvos valstybės nepriklausomybę, užtikrintą ginkluotomis kovomis. Tarptautinė valstybių bendruomenė pripažino Lietuvos valstybę, ir daugelis Vakarų valstybių ir šiandieną tebe laiko tą pripažinimą galiojančiu, nepripažindamos nelegalios sovietų okupacijos.

Praeitais metais Europos parlamentas, prezidentas Reagan ir JAV kongresas keliais atvejais pasmerkė Baltijos valstybių

okupaciją, priminė Sovietų Sąjungai jos neteisėtus aktus, nesilaikymą pasirašytų pasižadėjimų ir pasmerkė nusižengimus žmogaus teisėm bei pagrindinėm laisvėm Baltijos valstybėse.

Šių metų pradžioj keli parlamentarai pateikė Europos parlamentui rezoliuciją dėl sovietų okupacinės valdžios Lietuvoj vykdomo religinio persekiojimo, o JAV atstovų rūmai vasario 7 priėmė anksčiau senato priimtą sutartinę rezoliuciją, kuria JAV prezidentas prašomas imtis visų reikalingų žygių, kad būtų iškeltas Baltijos valstybių laisvo apsisprendimo reikalas Jungtinių Tautų forumuose, ypačiai vykstančioj Ženevoj, kaip pirmasis klausimas, svarstant tautų laisvo apsisprendimo teisę ir jos pritaikymą tautom, esančiom kolonijiniame ar svetimųjų dominavime. Tą rezoliuciją prašoma, kad tokiuose forumuose būtų svarstomi pranešimai, kurie gaunami apie žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimus Lietuvoj, Latvijoje bei Estijoje, ir būtų pareikštas JAV-bių susirūpinimas, kad Baltijos valstybių gyventojam būtų už-

(nukelta į 6 psl.)

Šv. Kazimieras, skulptoriaus Aleksandro Marčiulionio specialus kūrinys šiem jubiliejiniam šv. Kazimiero metams.

DIDŽIOJI ŠV. KAZIMIERO SUKAKTIS

500 metų
nuo jo mirties

Kovo ketvirtą švenčiame šv. Kazimiero šventę. Šiomet ji buvo ypatingai atšvęsta. Romoje vyko didžiulės iškilmės, net pats popiežius Jonas Paulius II lietuviams aukojo mišias Šv. Petro bazilikoje ir pasakė pamokslą apie šv. Kazimierą ir Lietuvą. Taip pat ir Amerikos katedrose buvo iškilmės. Šiomet kovo ketvirtoji ypatinga todėl, kad suėjo 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties.

Tai tikrai didelis jubiliejus. Lietuvoje prie šv. Kazimiero karsto turėjo būti pačios didžiausios iškilmės, bet bedieviai okupantai to neleido. Visas didžiausias iškilmes suorganizavo Amerikos lietuviai. Buvo sudarytas specialus komitetas, kuris rūpinosi šia sukaktimi. Šis jubiliejus paliečia kiekvieną lietuvišką parapiją ir kiekvieną lietuvių. Todėl ir gera čia prisiminti šv. Kazimierą.

ŠV. Kazimiero tėvai

Kaip žinome, šv. Kazimiero tėvas buvo Kazimieras, Jogailos sūnus, o Jogaila buvo Algirdo sūnus, Algirdas gi buvo Gedimino sūnus. Tai visi didieji Lietuvos valdovai. Jie visi vadinami gediminaičiais.

Jogaila 1387 vedė Lenkijos karalaitę Jadvygą ir taip pasidarė Lenkijos karaliumi. Su Jadvyga jis vaikų nesulaukė. Tada Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas, Jogailos pusbrolis, pripiršo Alšėnų kunigaikštę Sofiją, augusią Vilniuje, tikrą lietuvaite. Jogaila su ja susilaukė dviejų vaikų — Vladislavo ir Kazimiero.

Po Jogailos mirties lenkai karaliumi išsirinko Vladislavą, bet šis kovoje su turkais prie Varnos 1447 žuvo. Gi Lietuvos didikai savo didžiuoju kunigaikščiu 1440 išsirinko Kazimierą. Žuvus Vladislavui, lengai irgi Kazimierą išsirinko Lenkijos karaliumi.

Kazimieras į Lenkiją buvo išleistas tik po ilgų derybų, kai Lietuvos bajoram užtikrino plačias privilegijas. Taip Kazimieras buvo pirmasis valdovas, kuris į savo rankas suėmė abu kraštus — Lietuvą ir Lenkiją.

Karaliaus šeima

Karalius Kazimieras Krokovoje vedė Austrijos imperatoriaus dukterį Elzbieta. Su ja susilaukė gausios šeimos — net 12 vaikų, buvo 6 sūnūs, 6 dukros. Viena dukra mirė jaunutė, bet 5 užaugo.

Šv. Kazimieras buvo antrasis šeimoje vaikas. Jis gimė 1458 spalio 3 d. Kaip ir visose to meto karalių šeimose, vaikai buvo taip auklėjami, kad jie būtų geri valdovai. Elzbieta buvo giliai religinga, tai ir visa karališkoji šeima buvo religinga.

Karalaitį Kazimierą mokė namuose garsūs to meto mokytojai. Kai jis buvo 12 metų, jis buvo siunčiamas į Vengriją, kad ten užimtų sostą. Žygis nepasisėkė. Kai buvo 18 metų, jau pavadavo savo tėvą. Kaip sumanus administratorius, valstybės reikalų tvarkytojas reiškės Krokovoje ir Vilniuje.

Anksti pasireiškė džiova

Bet anksti pasirodė jo liga — džiova. Tada buvo nepagydoma liga. Nei tėvo, nei motinos giminėje nebuvo džiovininkų. Motina Elzbieta buvo labai tvirta moteris, pakėlė dideles keliones, nes visada keliavo su savo vyru karalium po plačią valstybę.

Šv. Kazimiero sukakčiai išleistas lipinėlis, lengvai prikljuojamas ant vokų ir siuntinių. Visas lipinėlis auksinės spalvos. Išleido Liet. Kat. Religinė Šalpa. Natūralaus dydžio.

Istorikai mano, kad karalaitis Kazimieras džiovą gavo dėl savo asketiško gyvenimo.

1483 metų vasarą karalaitis Kazimieras atvyko į Vilnių. Ką jis ten veikė, tikrai nežinoma. Jis jau viešame gyvenime nedalyvavo, nes buvo ligonis.

Mirė Gardine

Tų metų žiemą nuvažiavo į Gardiną. Gardinas yra ant Nemuno kranto. Ten buvo sena Lietuvos valdovų pilis. Ten sustodavo visi Lietuvos valdovai ir vėliau Lenkijos karaliai. Toje pilyje buvo sustojęs ir Jogaila ir čia peršalo, besiklausydamas lakštingalų giesmės. Nuo to peršalimo ir mirė. Toje pilyje kiek vėliau mirė ir karalius Steponas Batoras (1586).

Tada į Gardino pilį atskubėjo ir karalaičio tėvas. Motina buvo atvykusi anksčiau. Karalaitis geso pamažu. Jis mirė 1484 m. kovo 4, vos pradėjus dienas

(nukelta į 5 psl.)

Taip dabar atrodo šv. Kazimiero karstas Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Antakalny.

DIDŽIOJI ŠV. KAZIMIERO SUKAKTIS

(atkelta iš 4 psl.)

aušti. Tai buvo ketvirtadienis po Pelenų dienos.

Palaidotas Vilniuje

Palaidojo jį Vilniaus katedroje. Garsėjant jo šventumui ir vykstant naujiems stebuklam, karališkoji šeima pastatė pirmą koplyčią, kur turėjo būti padėtas karaliaus karstas. Bet pasirodė, kad koplyčia nėra tokia puošni, per menka tokiam karaliai. Tada prie Vilniaus katedros 1636 buvo pastatyta nepaprasto grožio barokinio stiliaus koplyčia. Ten ir buvo perkeltas šventojo karaliaus karstas. Šventuoju jis buvo paskelbtas kur kas anksčiau — jau 1521 metais.

Porą kartų šventojo karaliaus karstas buvo išvežtas ir paslėptas, nes į Lietuvą įsi-

brovė priešai — vieną kartą rusai, kitą kartą švedai.

Perkeltas į Antakalnį

Taip šv. Kazimiero karstas prabuvo jo vardo koplyčioje per 300 metų. Nauji Lietuvos okupantai iš tikinčiųjų atėmė katedrą ir ją pavertė paveikslų galerija ir koncertų sale. Atėmė ir šv. Kazimiero koplyčią ir ją pavertė koncertų sale. Tai atsitiko 1953 metų gegužės mėnesį. Tada šv. Kazimiero karstas buvo perkeltas į puošnią šv. Petro ir Povilo bažnyčią Antakalnyje, Vilniaus priemiestyje. Ten karstas buvo padėtas ant didžiojo altoriaus.

Karstas yra sidabrinis, viršum karsto yra graži šventojo statulėlė, kuri vienoje rankoje laiko lelijas, o kitoe — kryžių. Pagal šią statulėlę vėliau kiti dailininkai ir vaizdavo šv. Kazimierą. (p.j.)

Šv. Kazimiero koplyčia 19 amžiaus pradžioje. Čia šv. Kazimiero karstas išbuvo per 300 metų. Koplyčią ir Vilniaus katedrą komunistai atėmė iš tikinčiųjų ir pavertė paveikslų galerija ir koncertų sale, gi šv. Kazimiero karstas 1953 gegužės mėn. buvo perkeltas į Šv. Petro ir Povilo bažnyčia Antakalnį, Vilniaus priemiestį.

KARALIUS KAZIMIERAS — ŠVENTOJO TĒVAS

Šv. Kazimiero tėvas buvo Kazimieras, Didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius. Savo kilme jis buvo grynas lietuvis. Jis buvo Jogailos sūnus, dėl to ir vadinamas jogailaičiu, o Jogaila iš savo pusės buvo Algirdo sūnus, o Algirdas — Gedimino sūnus. Kartais ši valdovų giminė vadinama gedinaičiais.

Algirdas ir Kęstutis buvo broliai ir paskutiniai Lietuvos valdovai pagonys. Jie buvo Vilniuje sudeginti pagal senuosius lietuvių laidotuvių papročius. Tai buvo paskutinės pagoniškos laidotuvės Vilniuje.

— Prel. Mykolas Ožalas, Scranton, Pa., Šv. Juozapo parapijos klebonas, Scrantono vyskupo buvo paskirtas tos vyskupijos patarėju. Prelatas gruodžio 19 atšventė 72-ą gimtadienį.

— Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos visuomenininko premijai skirti komisiją sudaro: dr. Juozas Meškauskas, Grasilija Meiliuvienė, Bronius Polikaitis, adv. Rimas Domanskis ir dr. Petras Kisielius. Premiją finansuoja kun. dr. Juozas Prunskis. Kandidatus siūlyti iki balandžio 1 dr. J. Meškauskui, 6623 So. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629.

Jų sūnūs, Jogaila ir Vytautas, jau apsikrikštijo ir Lietuvą apsikrikštijo. Jogaila 1387 vedė Lenkijos karaliaitę Jadvygą ir tapo Lenkijos karaliumi. Su Jadvyga jis vaikų nesulaukė. Taip numirė ir karaliaus antra, trečia žmona. Tada Vytautas pripiršo Alšėnų kunigaikštystę Sofiją, augusią Vilniuje, tikrą lietuvaitę. Jogaila su ja susilaukė dviejų vaikų — Vladislovo ir Kazimiero.

Po Jogailos mirties lenkai karaliumi išsirinko Vladislovą, bet šis kovoje su turkais prie Varnos žuvo 1447. Gi Lietuvos didikai savo didžiuoju kunigaikščiu 1440 išsirinko Kazimierą. Žuvus Vladislovui, lenkai irgi Kazimierą išsirinko Lenkijos karaliumi.

Kazimieras į Lenkiją buvo išleistas tik po ilgų derybų, kai Lietuvos bajoram užtikrino plačias privilegijas. Kazimieras buvo pirmasis valdovas, suėmęs į savo rankas abu kraštus. Lietuvos ponai tuo buvo nepatenkinti, ypač priešinosi didikų Goštautų šeima, kam karalius per ilgai sėdi Lenkijoje. Vienu metu buvo aštriai įsitempę lietuvių ir lenkų santykiai.

Karalius Kazimieras Krokovoje, Lenkijoje, vedė Austrijos imperatoriaus dukrą Elžbietą ir Krokovoje susilaukė savo gausios šeimos. (p.j.)

Kazimieras Jogailaitis, šv. Kazimiero tėvas, pagal Neuburgo (Vokietijoje) pilies gobeleną.

LAISVĖS ATSTATYMO VEIKLA

(atkelta iš 3 psl.)

tikrinta laisvo apsisprendimo teisė ir laisvė patiems pasirinkti tokį valdymosi būdą, kokio jie nori, be svetimųjų įsikišimo. Be to, toji rezoliucijoje yra pabrėžta, kad JAV pastoviai atsisako pripažinti neteisėtą sovietų okupaciją Baltijos valstybių ir palaiko diplomatinis santykius su nepriklausomą Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikų atstovais.

Šiomis dienomis išleistame valstybės departamento leidinyje apie žmogaus teises įvairiose valstybėse pasakyta, kad Sovietų Sąjungos laikysena šiuo klausimu prasilenkia su priimtais tarptautiniais standartais tuo reikalu. Ten rašoma, kad sovietai kalina asmenis, kurie siekia žodžio ir tikėjimo laisvės bei darbo unijų organizavimo. Dažnai jie nuteisiami, išstremiami į tolimes vietas ir kalinami griežto režimo sąlygomis.

Ateinančią savaitę JAV kongrese, senatė ir atstovų rūmuose bus paminėta Vasario 16-osios sukaktis. Tuo reikalu senatorius Percy, santykiams su užsieniais senato komisijos pirmininkas, vasario 3 ir 7 kalbėjo senatė ir kvietė savo kolegas senatorius jungtis su juo Lietuvos nepriklausomybės dienai senatė

paminėti vasario 21. Jis pabrėžė, kad, nežiūrint sovietinio režimo priespaudos, lietuviai savo krašte tvirtai pareiškia savo tautinę tapatybę ir pasididžiavimą savo tautinėmis tradicijomis. Senatorius Zorinsky vasario 8 pareiškė, kad "mes turim kovoti už lietuvių tautos laisvę ir nepriklausomybę", pridurdamas, kad "JAV-bėm priklauso kreditas, jog jos niekuomet nepripažino sovietinės aneksijos, o lietuviai amerikiečiai tol nenurims, kol jų broliai už geležinės uždangos bus jų pavergęjų persekiojami, deportuojami, išstremiami, kalinami ar grūdami į psichiatrinės institucijas".

Paminėti dalykai rodo, kad Lietuva turi draugų ir kad lietuvių veiksniai, organizacijos svetur, pavieniai lietuviai ir Lietuvos diplomatinė ir konsularinė tarnyba ryžtingai veikia, primindami pasauliui lietuvių tautos neteisėtą okupaciją ir siekdami, kad Vakarų pasaulis Lietuvos laisvės byla daugiau domėtųsi ir dažniau Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės ir nepriklausomybės atgavimo reikalą keltų. Lietuvos diplomatinės tarnybos reikalu šia proga noriu pridurti, kad jos veikla nėra nutrūkusi.

Sovietam Lietuvą okupavus, nuo 1940 LDT savo veiklą derino išvien su Lietuvos vyriausybės paskirtu diplomatinės šefu, buvusiu Lietuvos užsienio reikalų ministru Stasiu Lozoraičiu, ėjusiui tas pareigas iki mirties — 1983.XII.24. Po jo mirties pagal velionio valią tas pareigas teko perimti šiuos žodžius kalbančiam. LDT ir toliau tęs, kaip lig šiol, savo veiklą, ginama Lietuvos teises ir interesus.

LDT, lietuvių veiksniai, organizacijos ir visi lietuviai, besireiškia Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo veikloje, yra labai dėkingi JAV-bėm, jų vyriausybei, kongresui ir visiems, kurie kreipia dėmesį į mūsų laisvės bylą ir jos eigoj

padeda. Ypačiai su giliausia pagarba reiškiamas dėkingumas sesėm ir broliam tėvynėj, kurie, būdami nežmoniškoj priespaudoj, stengiasi išlaikyti tai, kas lietuvių tautai brangiausia, ir rodo mūsų tautos gyvastingumą. Didingos idėjos nemiršta kaip žmonės. Gyvuos ir Lietuvai!

LIETUVIAI PASAULYJE

— Lietuvos Diplomatinės Šefui min. S. Lozoraičiui mirus, Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto, vykdydamas iš anksto gautus nurodymus, persiuntė dr. S.A. Bačkui, Lietuvos Charge d'Affaires Washington, atitinkamus dokumentus, kuriais jam yra perduodamos Lietuvos Diplomatinės Šefo pareigos. Jas dr. S. A. Bačkis pradėjo vykdyti 1983 gruodžio 24.

— JAV Kongrese yra sudarytas vadinamasis Ad Hoc komitetas ginti Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Ukrainos reikalus. Paskutiniu metu prie to sąjūdžio prisijungus kongresmanam Dan Burton (dem., IN) ir Sherwood Boehlert (resp., N.Y.), jau susidarė visas šimtas Ad Hoc kongreso komiteto narių. Jų nuopelnas, kad kongrese buvo priimtos rezoliucijos ginant disidentus, o taip pat stengiantis palengvinti šeimų susijungimą.

MIRĖ L.K. SUSIVIENIJIMO NARIAI

Joseph Stanis — 183 kuopa — 923 Tunkhannock Ave., West Pittston, Pa. 18643. Mirė 1984 vasario 1. Palaidotas 1984 vasario 4 St. Casimir's Cemegeyry, Pittston, Pa.

Viktorija Petruconis — 222 kuopa — 3818 "S" Street, Omaha, Nebr. 68107. Mirė 1983 gruodžio 2. Palaidota 1983 gruodžio 5 St. Mary's Cemetery, Omaha, Nebr.

"Garse" galima įsigyti šias knygas (Lietuvių ir anglų kalbomis)

Lithuanian Cookery, paruošė Izabelė Sinkevičiūtė. 316 puslapių, didelio formato. Kaina \$8.00

Amerikos Lietuvių Taryba, parašė Leonardas Šimutis. Kaina 3.00

Lietuvių — Anglų Kalbų Žodynas, paruošė B. Piesarskis ir B. Svecevičius. 512 psl., apie 27,000 žodžių. Kaina \$8.00

Anglų — Lietuvių Kalbų Žodynas, paruošė V. Baravykas. Apie 30,000 žodžių ir posakių. Kaina \$8.00

Lietuvių kalbos vadovas (Introduction to Modern Lithuanian) Paruošė kalbininkai Leonardas Dambriūnas, Antanas Klimas ir William R. Schmalsteig. Kaina \$10.00

Popular Lithuanian Recipes, lietuviškų valgių mėgėjams Juzės Daužvardienės anglų kalba paruošta knyga. Kaina \$4.00

Vytautas The Great, kan J.B. Končiaus angliškai parašyta istorinė knyga. Kaina \$2.00

Lithuanian Self-Taught, M. Variakojytės - Inkenienės paruoštas rankvedis, prisilaikant Marlborough's sistemos. Kaina \$3.50

Vidudienio Sodai, Bernardo Brazdžionio eilėraščiai. Už šį poezijos rinkinį autorius laimėjo 1958-59

metų kultūros žurnalo "Aidų" literatūros premiją. Viršelio aplanką piešė dail. Telesforas Valius.

Kaina \$4.00

Amerikos Lietuvių Vardynas, Jungtinių Amerikos Valstybių žinomesnių lietuvių biografinės žinios, su prof. Kazio Pakšto įvadu. 240 psl., kietais viršeliais. Kaina \$4.00

The Forty Years of Darkness, by Juozas Vaišnora, translated by Joseph Boley. Suppression of the Lithuanian Press and how it was regained. Price ... \$2.00

Lithuanians in America, Dr. Antanas Kučas; translated by Joseph Boley \$6.00

The Brothers Domeika, a novel, Liudas Dovydenas; translated by Milton Stark \$6.00

Day of Shame, the truth about the murderous happenings aboard the Cutter Vigilant, during the Russian-American confrontation at Martha's Vineyard. The tragedy of Simas Kudirka, by Algis Rukšėnas \$9.00

Teismas Biržely, dokumentuotai aprašoma Nijolės Sadūnaitės teismas ir kaltinimas. Parašė Jurgis Gliauda. Kaina \$2.00

Simas (The story of Seaman Simas Kudirka), by Jurgis Gliauda. Translated from Lithuanian by Kęstutis Čiziūnas and J. Žemkalnis \$5.00

"Garso" Administracija

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.) Wilkes-Barre, Pa. 18703

**GARSAS • LITHUANIAN CATHOLIC
ALLIANCE**

*English
Section*

ALLIANCE NEWS BITTS

**PROPOSALS FOR CHANGES
IN THE CONSTITUTION AND
BY-LAWS**

The Executive Committee of the Lithuanian Catholic Alliance, in their meeting held on Tuesday, January 3, 1984 proposes the following changes in the Constitution and By-Laws for the Convention commencing June 24, 1984.

1. Article 8, section 2a shall be changed to read as follows. Regular meetings of the Board of Directors or other Executive Body shall hold regular meetings at least once each calendar year and at other times when necessary.

2. Article 6, section 3f, shall be changed to read. Fix salaries of members of the Board of

Directors, and delete the remainder of the section.

3. Amend Article 5, section 1 of the Constitution to read. The Convention shall be held two years hence for the purpose of celebrating the 100th anniversary of the Lithuanian Catholic Alliance which will occur in 1986. The above proposed changes to be sent to the Constitution and By-Laws Committee.

June 24-27, 1984 at the Holiday Inn, Lake Harmony, White Haven, Penna., in the Poconos.

1. You only have to write up 5 new members for \$1,000 or more of protection and you will be a guest at the Convention, you will receive a three day stay at the motel (double occupancy), two meals a day, and a ticket to the banquet at the Convention.

2. If you would rather participate in the Scholarship Contest, again for every 5 new members that you will write up for \$1,000 or more of protection, you will have a chance in the drawing for 5 Scholarships worth \$500 each.

Now that the winter is almost over and the spring is just around the corner, doesn't it make you feel fresh and make you want to do something to appreciate the change.

Lets all get in to the groove, and take advantage offered by the Lithuanian Catholic Alliance. Go out and write up new members and plan for your vacation in the Pocono Mountains.

FJK

TIME IS RUNNING OUT

There is still plenty of time to participate in two great contests sponsored by the Lithuanian Catholic Alliance which will end the day before the 69th Convention scheduled to be held

Applicants, upon acceptance for life or endowment insurance benefits, are fully insured in the Alliance after delivery of a membership certificate to the member, during his lifetime and good health, and the payment of the first regular dues has been made and accepted at the home office of the Alliance.

**MEMBER OF HELSINKI GROUP
RETURNS FROM A GULAG CAMP**

The Chronicle of the Catholic Church in Lithuania reports in its 60th issue (November 1, 1983) that Vytautas Vaičiūnas, a member of the Lithuanian Helsinki Group returned to his homeland after serving his term in a Gulag camp. He was released on September 24, 1983, and now lives in Kaunas. The ordinary-regime Bakal camp, where he was imprisoned, is notorious for its regular epidemics of dysentery caused by filth and germ infestation, and Vaičiūnas was lucky to have survived. He had been sentenced on June 26, 1981, to two years and six months of imprisonment for alleged "organization of, or active participation in, group actions that violate public order". On his return to Lithuania, he was "warmly welcomed" by young people and friends.

Of the other members of the Lithuanian Helsinki Group, Eitan Finkelstein was allowed to emigrate in December, 1983. Balys Gajauskas, who was

sentenced on April 14, 1978, is serving his ten year term in special-regime camps, to be followed by five years in exile. The Rev. Karolis Garuckas died of cancer on April 5, 1979. Mečislavas Jurevičius will complete his three-year term in strict-regime camps on June 26, 1984. The Rev. Bronius Laurinavičius died in Vilnius on November 24, 1981, in a traffic accident that is thought to have been engineered by the KGB. Ona Lukauskaitė-Poškienė died on December 4, 1983. Viktoras Petkus was sentenced on July 13, 1978, to three years in prisons, seven in strict-regime camps, and five in exile. Vytautas Skuodis, sentenced on December 22, 1980, is serving a seven-year term in strict-regime camps and five in exile. Algirdas Statkevičius was committed to a psychiatric hospital on August 11, 1980. Tomas Venclova is now in the United States, where he was allowed to emigrate on January 25, 1977.

**WASHINGTONO SVEIKINIMAS
LIETUVIAM**

THE SECRETARY OF STATE
WASHINGTON

February 15, 1984

Dear Mr. Chargé d'Affaires:

It is with great pleasure that I extend to you and to the Lithuanian people the sincere greetings and warmest best wishes on the sixty-sixth anniversary of the independence of Lithuania.

The United States does not recognize the illegal incorporation, by force of arms, of the States of Lithuania, Latvia and Estonia into the Soviet Union. As President Reagan stated in his message commemorating the 1922 recognition of the Baltic States by the United States, the American people "share the just aspirations of the Baltic nations for national independence," and we uphold their right to determine their own national destiny, free of external coercion. We remain deeply concerned by the continuing violations of human rights and freedoms that occur in Lithuania and its two Baltic neighbors, and we offer our sympathy and support to the men and women and their families who suffer persecution for religious and democratic political beliefs.

The struggle by Lithuanians and their friends to gain liberty for their homeland has been difficult, and will probably remain so. Yet as the efforts of the patriots and their colleagues in the nineteenth century were rewarded by the independence which they proclaimed on February 16, 1918, so can we hope and trust that today's struggle for Lithuanian self-determination may also be justly successful in the future.

Sincerely yours,

George P. Shultz

George P. Shultz

Dr. Stays Backis
Chargé d'Affaires of Lithuania.

Maestro Victor Ralys (center) of the popular Harmonija quartet. From the left: Matthew Yatkuskas (accompanist); Birutė Ralys Malinauskas (alto); Astra Vilija Butkus (soprano); and Petras J. Tutinas (bass).

Since its founding in 1980 the quartet Harmonija has grown by leaps and bounds in popularity. It has sung in almost all Lithuanian communities and has a long calendar of future engagements. Last December the group participated at a concert in New York's St. Patrick's cathedral and received glowing reviews. At present it is scheduled to harmonize at St. Petersburg, Florida; Detroit, Michigan; New York City (a repeat performance at St. Patrick's); at the Youth Center in Chicago and at an outdoor concert in Damrosch Park at Lincoln Center in New York City.

ANNUAL APPEAL MADE FOR LITHUANIAN AID

Scranton. In a letter to be read in all Lithuanian parishes on Saturday, February 18, and Sunday, February 19, Archbishop John J. O'Connor requested support for the Lithuanian Catholic Religious Aid agency.

Monsignor Anthony Norkūnas, pastor of Holy Trinity Church, Wilkes Barre, is treasurer of the drive.

Following is the text of the letter:

Lithuanian Catholic Religious Aid is the only agency in the free world dedicated exclusively to assisting the estimated four million Catholics in Soviet-occupied Lithuania. Denied their religious freedom, these oppressed people face persecution and imprisonment because they dare to challenge their persecutors by openly practicing their faith.

Assistance from this worthy organization includes food, medicine, clothing and printed materials which are provided to sustain the faith of the suffering people in Lithuania.

Another important task of

Lithuanian Catholic Religious Aid is that of keeping the free world aware of the persecution which our Lithuanian brothers and sisters are undergoing. Bishop Vincent Brizgys, Auxiliary Bishop of Kaunas, is President of Lithuanian Catholic Religious Aid. He has written in a recent letter, "Although persecution of the Church has been unremitting, for the first time in over a decade two Catholic priests have been arrested and sentenced to long terms of imprisonment and exile. The crimes of Fathers Sigitas Tamkevičius and Alfonsas Svarinskas? They were effective outspoken pastors whose main concern was the right of Lithuanian Catholics to practice their faith without interference."

Bishop Brizgys also asked in the same letter for financial assistance. I am pleased to cooperate with Bishop Brizgys by directing that a second collection be taken up in your parish at all Masses of Obligation on Saturday, February 25, and Sunday, February 26.

Your generosity to this appeal will be deeply appreciated

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

BOARD OF DIRECTORS

Spiritual Advisor: Rev. Msgr. John Balkūnas, P.A., 555 68th Avenue, St. Petersburg Beach, Fla. 33706. Home — 813: 367-2523.

President: Thomas E. Mack, Esq., 11 West Union Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 472-3880. Office 717: 823-1131.

Vice-President: Joseph B. Laučka, 9610 Singleton Drive, Bethesda, Md. 20817. Home — 301: 530-5631.

Secretary: Frank J. Katilus, 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna. 18508. Home — 717: 342-3619.

Treasurer: Mrs. Leocadia Donarovich, 37 Eldon Avenue, Lansdowne, Penna. 19050. Home — 215: 626-2409. Office 215: 645-4100.

Trustees: George F. Sadauckas, 119 S. Rebecca Avenue, Scranton, Penna. 18504. Home — 717: 344-0429. Office 717: 348-3808.

Mrs. Rosalie Kizis, 134 Church Street, Pittston, Penna. 18640. Home — 717: 654-4271.

Medical Examiner: Joseph A. Stankaitis, M.D., 124 Croydan Road, Rochester, N.Y. 14610. Home — 716: 288-0604. Office 716: 263-6320.

Directors: Mrs. Albina Poska, 6606 S. Washtenaw Avenue, Chicago, Ill. 60629. Home — 312: 434-2374.

Leonard Pallis, 352 West Main Street, Plymouth, Penna. 18651. Home — 717: 779-1977. Office 717: 826-6440.

Leonard Mikelonis, 2934 Grendon Lane, Baltimore, Md. 21234. Home — 301: 665-2218.

Executive Director: Charles A. Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Office 717: 823-8876; 829-2406.

Garsas Editor: Rev. Cornelius Bučmys, O.F.M., 341 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207. Office — 212: 827-1352.

CONSTITUTIONAL COMMITTEES

Benevolent Committee: Mrs. Patricia Mack, Heatherhill, Bear Creek, Penna. 18602 Home — 717: 472-3880.

Mrs. Joan Baranosky, 106 W. Brady Street, West Wyoming, Penna. 18644. Home — 717: 693-1795.

Mrs. Gene Kudirka, 341 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207. Home — 212: 235-0724.

Press & Information: Mrs. Regina Pikunas, 8761 W. Outer Drive, Detroit, Mich. 48219. Home — 313: 532-2109.

Albin A. Apton, 275 Empire Boulevard, Rochester, N.Y. 14609. Home — 716: 482-8571.

Dr. Leonard J. Simutis, 3551 W. 98th Street, Evergreen Park, Ill. 60642. Home — 312: 425-5494.

Constitution & By-Laws: Gerard Pallis, R.D. 3, Tunkhannock, Penna. 18657. Home — 717: 836-1266.

Stasys Lukoševičius, Sr., 1935 W. 7th Street, Brooklyn, N.Y. 11223. Home — 212: 339-0062.

Mrs. Frances Katilus, 1059 Blair Avenue, Scranton, Penna. 18508. Home — 717: 342-3619.

Judicial, Grievances & Appeals: Mrs. Mary Kozerski, 35 Hilldale Avenue, Plains, Penna. 18705. Home — 717: 823-8468.

Sylvester Kossa, 93 Russell Street, Edwardsville, Penna. 18704. Home — 717: 287-8554.

Charles Liscosky, 137 Charles Street, Wilkes-Barre, Penna. 18702. Home — 717: 822-4855. Office 717: 823-8876; 829-2406.

Youth Committee: Jonas R. Kuprys, 1806 S. 49th Court, Cicero, Ill. 60650. Home — 312: 863-0935.

David Donar, 37 Eldon Avenue, Lansdowne, Penna. 19050. Home — 215: 626-2409.

Mrs. Audrone Elvikis, 2951 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629. Home — (unpublished number).

by me and your kindness will be rewarded by the knowledge that you have helped the suffering and by Our Lord Himself who assured His mercy to the merciful.

With warmest regards and asking God's choicest blessings for all of you, I am,

Fraternally in Christ,

John J. O'Connor

Diocesan Administrator

LITHUANIAN INDEPENDENCE REMEMBERED

The 66th anniversary of the restoration of Lithuania's independence was commemorated February 16 at a program on the lawn of the Luzerne County courthouse.

The program, which attracted local officials, elected representatives and legislators was sponsored by the Lithuanian Catholic Alliance, Lithuanian Alliance of America, Council 143 of Knights of Lithuania and the Luzerne County Tauras Club.

Following the singing of the Lithuanian National Anthem, prayer was offered by Rev. Peter J. Alisaukas of Council 143. Proclamations marking the occasion were read by Wilkes-Barre Mayor Thomas McLaughlin, Luzerne County Commissioner Chairman Frank Trinisevski, Congressman Frank Harrison, Shirley Moyer of State Rep. Frank Costlett's office for the House of Representatives, and Attorney Thomas E. Mack, national president of the LCA, on behalf of Gov. Thornburgh.

Remarks were made by Anne Challan, president of Council 143; Leonard Pallis, president, Tauras Club, and Nellie T. Bayoras, chairman of the event.

"We are gathered here today to draw attention to the plight of the Baltic people," Mrs. Bayoras said, "and to affirm to the world that we do not recognize their subjugation as a permanent condition. Once it was a great power and now the USSR wants the extinction of the Lithuanian identity and of its religion."

Mrs. Bayoras said, "We must remember that their struggle is our struggle, their dream our dream, and that some day they, too, will be free."

Rev. Joseph J. Lasky, pastor, St. Mary's Annunciation Church, Kingston, offered the closing prayer, followed by the singing of the Star Spangled Banner.

Choir members from St. Casimir's Church, Pittston, and Holy Trinity Church, Wilkes-Barre, participated. Music director was Vaclovas Romanas. William Daileda carried the American Flag and Edward Stankus the Lithuanian Flag. Also participating were Monsignor Wil-

COMMEMORATION OF THE FOUNDER

By JOSEPH X. FLANNERY

Julius Urbanavičius was born in Lithuania, then a vassal state of czarist Russia, 100 years ago.

Those were bleak days. The Russians were consolidating their empire, seeking to suppress cultures not compatible with their own. Schools taught a rigid curriculum that excluded the Latin alphabet. Books that might incite nationalism in subjugated ethnic groups were banned. Participating in Orthodox services and speaking the Russian language were good ways to survive.

Julius was one of five children born to a family that had once been part of the boyar class—a part of the old land-owning Russian aristocracy. However, czarist suspicion of disloyalty had resulted in the class's privileges and land being taken from them.

The parents of Julius passed on to their children a devotion

to education, the Roman Catholic faith and their Lithuanian heritage.

William J. Pakudka of St. Casimir's Church, Hanover Township, and Monsignor Anthony J. Norkunas, Holy Trinity Church, Wilkes-Barre, Paul Lauer was program chairman and Robert Prawdzik was program coordinator.

to education, the Roman Catholic faith and their Lithuanian heritage.

One of the accidents of fate that was to have an adverse impact later in the life of Julius was that his family lived near Poland and was "polonized," putting a blot on his Lithuanian lineage.

As a child, Julius was very religious and his mother prayed that he might someday become a priest. A major step was taken when he, at 15, was admitted to a Catholic theological seminary at St. Petersburg, the only one of its kind then in the Russian empire.

After a year, however, Julius' father died and he had to return home to help support his mother. He also got involved in smuggling of Lithuanian books into the area. Two years later, probably prompted by suspicions of the secret police of his activities, he sailed for America — following in the footsteps of two brothers who had come two years earlier and who had settled in Scranton, using the new name of "Musiewicz", which was on the illicit passports they had used. Thus, Julius, at 18, became a "Musiewicz," too.

Educated Self

Julius, though well educated and able to speak Lithuanian,

Polish and Russian, could not speak English and had to settle for a job as a breaker boy. He also undertook a self-education program that included learning to speak English. At the age of 21, went to St. Ann's Monastery and announced that he wanted to return to the study of the priesthood. Ten years later, the Passionist seminarian who had picked up the nickname of "Finnegan" was ordained a mission priest.

Several Lithuanian organizations, feeling the need for an institution to care for the aged and other needy persons of that ethnic group, approached Father Alphonsus for his help. He, in turn, won the support for the idea from his Passionist superior and from Bishop Michael J. Hoban.

In 1923, a once private home on Elmhurst Boulevard, renamed "St. Mary's Villa," was opened and a petition was sent to begin a new order of nuns, the Congregation of the Poor Sisters of Jesus Crucified, to operate it. On Jan. 21, 1924, the Vatican approved the order and six Lithuanian-American postulants became its first members.

About the same time that Father Alphonsus was opening his new facility, his brother,

(Continued on Page 10)

The son of a former Luzerne County district attorney has been appointed an assistant district attorney. Judge Bernard C. Brominski presided at the swearing-in as the young attorney's father Attorney Thomas E. Mack, former district attorney, and the present district attorney, Robert J. Gillespie Jr., looked on. From the left are DA Gillespie, Judge Brominski, Assistant DA Mack and Attorney Mack. A graduate of Wyoming Seminary, the new assistant district attorney received his bachelor's degree from Syracuse University School of Management and his doctor of jurisprudence from Thomas M. Cooley Law School, Lansing, Mich. Attorney Thomas E. Mack is President of the LCA. The Mack Family are members of LCA Lodge 28.

INSTALLATION OF OFFICERS

The Luzerne County Taurus Club held a dinner dance and installation of officers on Sat., Feb. 25 at the American Legion in Plains. The principal speaker was Attorney Mark Mack. The chairman is Leonard J. Pallis and the co-chairman Attorney Anthony Lumbis. The Club was chartered in 1934.

New officers are President Leonard J. Pallis; Vice-president Paul Skiptunas; Secretary Leo Petrowski Jr.; Treasurer Joseph Sukaloski; Financial Secretary

Ted Allen; Sergeant of arms Frank Nadwodney; Directors are Attorney Anthony Lumbis, William Bonsavage and Leo Petrowski Sr.

Chairman of the summer party is Leo Petrowski Sr. Chairman of the Christmas Party is John Timalonis.

New members accepted at the last meeting are Joseph Stock and Ed White. Taurus Club meets the first Tuesday of the month and the membership is open.

The Taurus Club of Luzerne County held its 49th annual installation of officers dinner-dance on Saturday, Feb. 25, at the American Legion Home, Plains Twp. Committee members seated left to right include, Frank Nadwodney, Herb Wootton, Sr., John Valaitis and John Comitz. Standing left to right, Atty. Anthony J. Lumbis, Michael Sendrick, John Timalonis and John Fostock.

COMMEMORATION OF THE FOUNDER

(Continued From Page 9)

John Musewicz, died here, leaving behind a widow and six children. The oldest child, Cecilia, was already in the new order of nuns but the others ranged in age from 13 to 4. Seeing the practical need for St. Mary's Villa to also take in youngsters, Father Alphonsus accepted Frank, 8; Thaddeus 6, and Joan 4, in a new facility for youths.

However, Father Alphonsus then ran into the biggest problem of his life. His "polonized" background, including belonging to a Polish parish when he first came from America, put him under suspicion in some Lithuanian circles. "What right does he have to speak for the Lithuanian people in America?" was the rhetorical question that they asked.

A Sad Farewell

History has shown that Father Alphonsus was the victim of a bum rap. Yet, a relatively new bishop here who had no prior dealings with the clergyman — possibly fearful of rebellion among other Lithuanian Catholics — abruptly terminated his authority over St. Mary's Villa. On Oct. 27, 1930, he assembled the sisters, the nuns and the orphans in the chapel at St. Mary's and bade them a sad

farewell — never again to return. But being a good priest, he submitted and took on new duties in the Passionist mission band.

Both the order of nuns and St. Mary's Villa survived the departure of Father Alphonsus. The orphanage, demolished by a fire in 1942, was closed but the home for the aged has since been rebuilt and expanded and now cares for 121 elderly guests. The nuns still operate the facility but, in 1945, their motherhouse was moved from that site to Brockton, Mass.

Julius Urbanavičius, also known as Julius Musewicz, also known as "Finnegan," also known as Father Alphonsus Maria, died in a monastery in Massachusetts on Oct. 24, 1949.

Outside the little world of the Passionists and the nuns of the Poor Sisters of Jesus Crucified, he is little remembered.

In this, the 100th year after his birth and 35th year after his death, the time is ripe for some benefactors to step forward to create some memorial to him on St. Mary's Villa property — maybe a sculptured bust or statue or one of those roadside crosses so favored by Lithuanian Catholics.

He is part of our region's rich history and he should not be forgotten.

WOMAN ARRESTED FOR RELIGIOUS WORK WITH LITHUANIAN CHILDREN

The Lithuanian underground *Chronicle* (No. 56, February 14, 1983) reports the arrest of Jadvyga Bieliauskienė on November 29, 1982, in Garliava, Lithuania. She is at present in the Vilnius KGB prison.

KGB interrogators, Pilelis and Urbonas, said that Bieliauskienė was being accused of organizing a student religious circle in Garliava, collecting signatures for Catholic statements, writing complaints to the procurator of the city of Kaunas about the terrorization and illegal interrogation of children, etc. She is being threatened with seven years in the camps for such "anti-Soviet" activities. (During the Stalin era Bieliauskienė was sentenced to ten years in prison).

According to earlier information, Bieliauskienė's apartment was searched on October 1, 1982, allegedly in connection with a case of "speculation." Typewriters, books, and manuscripts were seized. Students at Secondary School No. 1 in Garliava were questioned in relation to J. Bieliauskienė. *USSR News Brief* (Brussels, February 15, 1983) reports that the children were intimidated by threats and testified that Bieliauskienė taught them how to draw Lithuanian national symbols. On October 29, 1982, samizdat and copying equipment were seized during a search of the home of Mr. and Mrs. Nankelis. *USSR News Brief* gives the date of Bieliauskienė's arrest as October 29, 1982.

February 16th marked the 66th anniversary of Lithuania's proclamation of independence. In recognition of the Lithuanian struggle and the historic day of independence, Wilkes-Barre Mayor Thomas McLaughlin signed a resolution recently marking the observance. Shown are from left, seated: Anne Challan, president, Knights of Lithuania, Council 143; Mc Laughlin; Nellie T. Bayoras, chairwoman, Lithuanian affairs, Knights of Lithuania, and Helen Butsavage, Lithuanian affairs chairwoman; standing: Al Boris, Wilkes-Barre, councilman; Paul Lauer, executive director, Luzerne County Tourist Promotion Agency; Professor Vaclovas Romanas, Lithuanian Alliance of America, District 7; Leo Butsavage, treasurer, Knights of Lithuania; the Rev. Peter J. Alisauskas, spiritual adviser, Knights of Lithuania; Frank Nadwodney, Taurus Club of Luzerne County; Leonard Pallis, president, Taurus Club, and Joseph Sukalaski, Taurus Club.

LITHUANIA'S POLITICAL FREEDOM REMEMBERED ON FEBRUARY 16

Every year on February 16th Lithuanians world-wide commemorate the day of Lithuania's declaration of independence. It was on February 16, 1918 that Lithuania once again was proclaimed free and independent.

On the occasion of this year's commemoration, Dr. Bronis Kaslas, professor emeritus of Wilkes College, Wyoming, Pa., had two patriotic letters published in the local press. On February 14 in the *Times Leader* and on February 16 in the *Citizen's Voice*. The letters are as follows:

Americans of Lithuanian ancestry numbering about 30,000 in the Wyoming Valley area and one million in the United States celebrate on Feb. 16 the 66th anniversary of the political freedom of Lithuania, the land of their forefathers, whose freedom was destroyed by the Soviet Union in 1940.

It may be appropriate to

repeat here the treaty Russia signed on July 12, 1920, as she concluded a peace with Lithuania promising "... to recognize without reservation the sovereign rights and independence of the Lithuanian state and voluntarily and for all times to abandon all sovereign rights of Russia over the Lithuanian people and their territory". As the world was to discover this "pledge" was a hollow shell of fabrication.

In October 1939, Russia and Germany divided Eastern Europe placing Lithuania in the Russian sphere and soon the Russian army moved in and incorporated Lithuania into the Soviet Union.

The United States does not accept the Soviet aggression as legal in the Baltic States.

Last summer President Ronald Reagan emphatically declared and communicated it to the United Nations: "On July

26, 1983, we mark the 61st anniversary of de jure recognition of Lithuania, Latvia and Estonia by the United States. All these three countries were forcibly incorporated into the Soviet Union more than 40 years ago..."

"For this reason, the government of the United States has never recognized the forcible incorporation of the Baltic States into the Soviet Union and will not do so in the future."

We who pause with solemnity to reflect that Feb. 16, 1984 marks the 66th anniversary of a vanished liberty should remember one emphatically important detail — it is the happy day of independence we are commemorating, not the sorrowful day which followed.

And let us remember additionally on this day that as long as any man should be unjustly held in bondage no one of us may morally call himself "free".

-o-

It is February 16, 1984, sixty-six years since Lithuania re-

(Continued on Page 12)

NEW MEMBERS ENROLLED IN ALLIANCE

Tara L. Pallis, Juvenile, enrolled by Leonard Pallis (grandfather), Board Member.

Shawn M. Reichart, Juvenile, enrolled by Elaine Eckert (grandmother), Lodge 17.

John J. Hetro, Adult, enrolled by Charles A. Liscosky, Executive Director.

OBITUARY

George Gitkos

George F. Gitkos, 88, 140 Center St., Hughestown, died February 16 afternoon at NPW Medical Center, Plains Township, where he had been a medical patient for three days.

Born in Lithuania, he came to the United States at the age of 6. He lived in Hughestown the past 74 years and was one of the oldest residents of the borough.

A veteran of World War I, he served with the U.S. Army. He was retired from self-employment as a sign painter. Mr. Gitkos was a member of St. Casimir's Church, Pittston.

His wife, the former Anna Yankowski, died in 1979. A son, Joseph, died in June of 1983.

Surviving are sons, George, Levittown; Anthony, Hughestown; Michael, at home; daughters, Mrs. Robert (Betty) Bernoskie, Pittston; Mrs. Charles (Marion) Osenkarski, Duryea; 15 grandchildren; 17 great-grandchildren.

Buried February 20 with a Mass of Christian Burial in St. Casimir's Church. Interment in the parish cemetery.

Mr. Gitkos was a member of LCA Lodge 7.

BRIDGES — a monthly newsletter in the English language, published by the Lithuanian American Community, is geared for those Lithuanians, who do not understand Lithuanian but are interested in Lithuanian culture. The newsletter is published monthly and the subscription rate is 5 dol. per year. The readers of Garsas are urged to recommend it to the Lithuanians in their communities to subscribe it for their children, who are interested in their heritage. Write to: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Members of the Knights of Lithuania, Council 143, met with Mayor Walsh and Councilman for a Proclamation commemorating the 66th Restoration of Lithuania's Independence Day in Pittston on February 16.

The Lithuanian Independence Day commemoration took place on February 16 at 9:30 a.m. at the Luzerne County Courthouse. Seated, left to right, Nellie Bayoras,

chairman; Mayor Tom Walsh, Father Peter Alisauskas, spiritual advisor; Anna Challan, president Council 143. Angelo Terrana, city treasurer; Paul McGarry, city clerk; Maria Capolarella, council; Annamarie Sewatsky, Leo Butsavage, Helen Butsavage, Alice Puscavage, John Puscavage, John Ostrowski, John Argo and P. J. Melvin, councilmen.

WYOMING KLONIO ŽINIOS

LITHUANIA'S POLITICAL FREEDOM REMEMBERED ON FEBRUARY 16

(Continued From Page 11)

claimed her political liberty from a century of Russian oppression by declaring her independence. This date functions as a striking landmark in Lithuania's history, even though her tragic re-absorption into the Soviet orbit occurred only twenty-two years later, in 1940. It is a date honored by freedom-loving individuals everywhere because it commemorates the courage of a people managing to withstand a national holocaust with dignity while clinging to every vestige of religion, language and national culture that its shipwrecked soul can save.

To survive a brutal storm with faith in the future would seem to demand a superhuman effort on the part of a captive land. But Lithuania's forests, lakes and hills still remember the bygone age when she was a large free country and Russia's competitor instead of one of the

pawns in the game of Soviet Imperialism. The memory of history has resisted the centuries of repression so effectively that denationalization and Russification, though fed to the people in daily doses, have yet to contaminate their proud spirits.

But the battle is depleting and exhausting, and Lithuania needs to believe in American compassion, interest and loyalty. Her religion, her literature, her identity — how hard it has been for her to keep these from becoming submerged in the Russian quicksands! Obviously, February 16 would not be marked each year if these people were incapable of remaining afloat, at least in their hearts, on the rolling sea of politics which has deprived them of their natural birthrights.

Whether or not destiny includes a foreseeable solution to Lithuanian problems, American

succour and support is indicated to make this land's ultimate survival more of a likelihood than a dream. If we will remember that we fought a war for independence and that all of our national plans since then have been predicated upon that same concept, we will adhere

tightly to our rightful place in world affairs and to our position as an enormous power, founded on liberty, and desiring the attainment of liberty for all who desire it for themselves. Americans both native and naturalized, picture our country as the harbinger of whatsoever integrity man is competent enough to develop within his imperfect character. And just as Lithuania has found the strength to live, due principally to her heritage, Americans should find the strength to help her, due principally to theirs.

Dr. Bronis Kaslas
Professor Emeritus
Wilkes College

PROMOTED TO HIGH POSITION AT FRANKLIN FIRST FEDERAL

Elmer J. Klimchak, president and chief executive officer of Franklin First Federal Savings and Loan Association announced the promotion of June D. McGill to assistant vice president.

Mrs. McGill is the daughter of Mrs. Anna Davala of Exeter, and is manager of the Heights Office of the association. She is a graduate of St. John's High School and Wilkes-Barre Business College and attended classes at the Institute of Financial Education. She is a member of St. Casimir's Church, Pittston, and resides with her husband James F. in Exeter.

Klimchak also announced the promotion of four other staff members to officer status. Promoted to Assistant Vice President were Richard D. Drust, manager of the East End Office of the association, and Rebecca J. Przeworski, manager of the Public Square Office. Promoted to Assistant Secretary of the association was Christine Breisch, supervisor of the Loan Settlement Department of the main office. James J. Vecchio, assistant manager of the Stroudsburg Office was promoted to Senior Loan Officer of the Stroudsburg Market Area.